

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

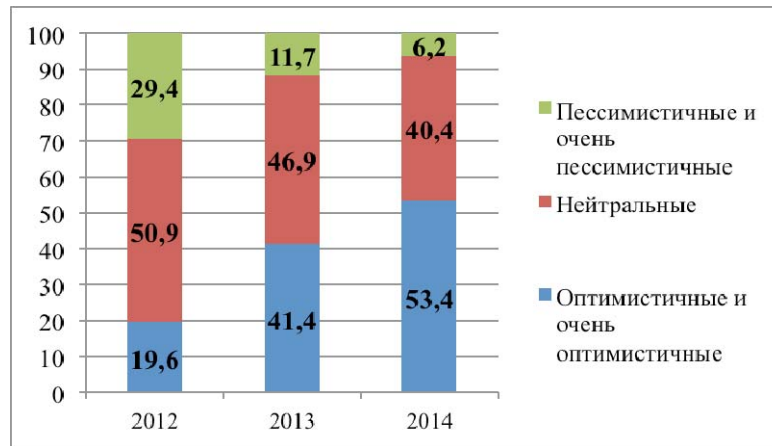

Рис. 3. Оценки глобального инвестиционного климата руководителями ТНК в 2012 – 2014 гг. (ответы в %) [6]

Ожидания на среднесрочную перспективу, после 2012 года, являются несколько более оптимистичными. Когда респондентов спрашивали об их дальнейших планах по расходам на ПИИ, более половины из них прогнозировали их увеличение в период между 2012 и 2014 годами по сравнению с уровнями 2011 года.

Выводы и предложения. Таким образом, международное движение капитала, осуществляемое различными способами, является динамично развивающейся формой мирохозяйственных связей. Процессы интернационализации обусловили в последние десятилетия заметное возрастание роли прямого зарубежного инвестирования и, соответственно, главных его субъектов – международных корпораций – в мировой экономике и международных экономических отношениях.

СПИСОК ИСТОЧНИКОВ:

1. Авдокушин Е. Ф. Международные экономические отношения: Учеб. пособие / Авдокушин Е. Ф. – 4-е изд., перераб. и доп. – М.: ИВЦ "Маркетинг", 1999. – 261 с.
2. Воротилова О.А. Международные валютно-кредитные отношения: Учеб. пособие / Воротилова О.А. – Волгоград: ВолгГТУ, 2003. – 104 с.
3. Івахненко І.С. Інвестиційна діяльність в Україні: сучасний стан та можливості її активізації / І.Івахненко // Інвестиції: практика та досвід. – 2010. – №2. – с. 7 – 9.
4. Кириченко О.А. Ринок фінансових послуг / Кириченко О.А., Єрохин С.А., Корнев В.В. та ін. – К.: НАУ, 2009. – 352 с.
5. Официальный сайт Мирового Банка. Режим доступа: <http://www.worldbank.org/>
6. World Investment Report 2012. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.unctad-docs.org/files/UNCTAD-WIR2012-Full-en.pdf>

ФІНАНСОВІ РОЗСЛІДУВАННЯ: ПОГЛЯДИ ЩОДО ЗМІСТУ ТА СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ

Лепський С.І., здобувач кафедри економічної безпеки Національної академії внутрішніх справ

Лепський С.І. Фінансові розслідування: погляди щодо змісту та сфери застосування

У статті аналізується точка зору вчених щодо місця та предмету фінансових розслідувань у правоохоронній діяльності, практика його застосування у розвинених країнах. Зазначено, що до предмету фінансових розслідувань як спеціалізованого особливого виду економічного аналізу входить фінансова складова злочинної діяльності. Саме вивчення фінансової складової на основі відповідної методики, технології та організації праці може суттєво допомогти правоохоронним органам при виявленні та розслідуванні практично любого злочину, пов'язаного з рухом фінансових ресурсів та слідами у вигляді фінансової інформації.

В розвинених країнах набула потужного розвитку практика та її науково-методичне забезпечення, а також обґрунтування в межах діяльності суб'єктів господарської діяльності. Послуга «фінансових розслідувань» є достатньо розповсюдженою в сфері консалтингу. У багатьох консалтингових та аудиторських компаніях створені спеціалізовані підрозділи.

У багатьох країнах фінансові розслідування виділяються в окрему сферу знань та практики по використанню економічних знань у протидії злочинності, що має фінансову складову. Незважаючи на зазначений рівень інтенсивності використання у практиці, поняття «фінансові розслідування» для вітчизняної науки практично невідоме. У науковій сфері відчувається нестача досліджень не лише у сфері застосування поняття, його предметі, суб'єктах, методиці та методології, а й щодо визначення сутності категорії.

Ключові слова: фінансові розслідування, фінансовий контроль, галузь знань, предмет, методологія.

Лепський С.И. Финансовые расследования: взгляды относительно содержания и сферы применения

В статье анализируется точка зрения ученых относительно места и предмета финансовых расследований в правоохранительной деятельности, практика его применения в развитых странах. Отмечено, что к предмету финансовых расследований как специализированного особого вида экономического анализа входит финансовая составляющая преступной деятельности. Именно изучение финансовой на основе соответствующей методики, технологии и организации труда может существенно помочь правоохранительным органам при выявлении и расследовании практически любого преступления, связанного с движением финансовых ресурсов и следами в виде финансовой информации.

В развитых странах получила мощного развития практика и ее научно-методическое обеспечение, а также обоснование в рамках деятельности субъектов хозяйственной деятельности. Услуга «финансовых расследований» достаточно распространена в сфере консалтинга. Во многих консалтинговых и аудиторских компаниях созданы специализированные подразделения.

Во многих странах финансовые расследования выделяются в отдельную область знаний и практики по использованию экономических знаний в противодействии преступности, имеет финансовую составляющую. Несмотря на указанный уровень интенсивности использования в практике, понятие «финансовые расследования» для отечественной науки практически неизвестно. В научной сфере ощущается нехватка исследований не только в области применения понятия, его предмете, субъектах, методике и методологии, но и к определению сущности категории.

Ключевые слова: финансовые расследования, финансовый контроль, отрасль знаний, предмет, методология.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Lepskyy S. Financial investigations: views on the content and scope

This article analyzes the opinions of scientists about the place and the subject of financial investigations in law enforcement, its application in developed countries. Indicated that the subject of financial investigation as a special type of specialized economic analysis includes financial component of criminal activity. This study financial components based on appropriate methods, technologies and work organization can greatly assist law enforcement in detecting and investigating dear little offense connected with the movement of financial resources and the trail of financial information.

In developed countries has become a powerful development practice and its scientific and methodological support and justification within the activities of business entities. The service "financial investigation" is quite common in the field of consulting. Many consulting and auditing companies have created specialized units.

In many countries, financial investigations are allocated in a separate area of knowledge and practice on the use of economic knowledge in combating crime with a financial component. Despite this level of intensity of use in practice, the term "financial investigation" for domestic science practically unknown. In the academic sphere there is a shortage of research not only in the scope of the concept, its subject, subjects, methods and methodology, but also to determine the nature category.

Keywords: financial investigations, financial control, discipline, subject, methodology.

Постановка проблеми. Сучасна практика протидії злочинності неможлива без активного використання економічних знань. В механізмі виявлення й розслідування економічних злочинів присутнє дослідження фінансової інформації, що характеризує злочинну діяльність. Так, на стадії виявлення злочинів використовується фінансовий моніторинг сумнівних фінансових операцій, проводяться дослідження (перевірки, ревізії) фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання. На стадії розслідування злочинів важливе значення має своєчасне призначення й проведення судово-бухгалтерських експертиз, залучення фахівця-економіста до проведення слідчих дій тощо. Фінансові розслідування займають свою відповідну нішу в правоохоронній діяльності та забезпеченні економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На актуальність проблеми економічної безпеки як пріоритету державної політики вказують численні теоретичні дослідження й узагальнення як вітчизняних учених, зокрема таких, як: З. Варналії, Б. Данилишин, Я. Жаліло, А. Барановський, В. Бойко, В. Гесць, О. Гойчук, Б. Губський, М. Корецький, В. Мунтян, О. Кириченко, Т. Ковальчук, Б. Пасхавер, Ю. Пахомов, П. Саблук, О. Скидан, Т. Тишук, В. Шлемко, Л. Яремко, так і зарубіжних учених – А. Алтухова, К. Баррета, І. Богданова, С. Глазьєва, А. Городецького, Ю. Одума, Г. Столярова, Н. Фурса та інших.

Намагання проаналізувати зміст фінансових розслідувань мало місце у роботах російських авторів: Н.А. Піменова, Е.А. Кондратьєвої, А.Р. Горюнова, а також А.В. Дедкова.

Метою статті є проведення аналізу наукової думки щодо змісту фінансових розслідувань специфічної галузі знань.

Викладення основного матеріалу. Узагальнюючи практику правоохоронних органів і наукових праць, необхідно зазначити, що зміст поняття «фінансові злочини» має певним чином розширений характер, який відрізняється від сформованого у сучасній вітчизняній науці. Це не злочини виключно у фінансовій сфері, а злочини, що використовують фінансову сферу і відображаються у фінансовій інформації. Так, у практиці роботи Служби внутрішніх доходів (США) фінансовим злочином вважається фінансова складова наркобізнесу (Narcotics Related Financial Crimes), а директор Мережі по боротьбі з фінансовими злочинами Вільям Фокс вважає, що головне завдання його фінансових аналітиків – допомогти правоохоронним органам виявити фінансову складову «брудних» грошей [1].

Дж. Маннінг під видами фінансових злочинів (Financial Crimes) розуміє злочинність, пов'язану з рухом кримінальних фінансів. Поряд з ухиленням від сплати податків, шахрайством в сфері державних контрактів, програм медичної допомоги і медичного страхування, бізнесу, банкрутства та іншими економічними злочинами Дж. Маннінг у якості фінансової злочинності виділяє наркотоорганізацію, участь в злочинній групі, що займається вимаганням у підприємців шляхом залякування та насилля; проституцію та порнографію, а також низку інших видів організованої злочинності.

Для ефективного виявлення і розслідування цих видів злочинів необхідним є спеціалізований аналіз фінансової інформації, що здійснюється за особливою методикою, яка в розвинених країнах отримала назву фінансові розслідування.

Таким чином, до предмету фінансових розслідувань як спеціалізованого особливого виду економічного аналізу входить фінансова складова злочинної діяльності. Саме вивчення фінансової складової на основі відповідної методики, технології та організації праці може суттєво допомогти правоохоронним органам при виявленні та розслідуванні практично любого злочину, пов'язаного з рухом фінансових ресурсів та слідами у вигляді фінансової інформації.

Необхідно також зазначити, що в розвинених країнах набула потужного розвитку практика та її науково-методичне забезпечення та обґрунтування в межах діяльності суб'єктів господарської діяльності. Послуга «фінансових розслідувань» є достатньо розповсюдженою в сфері консалтингу. У багатьох консалтингових та аудиторських компаніях створені спеціалізовані підрозділи, так звані групи «форензик» (forensic), що займаються фінансовими розслідуваннями за напрямками:

Судовий облік (forensic accounting);

аудит шахрайства (fraud audit) та ризик-менеджмент у сфері шахрайства (fraud risk management);

пошук та повернення активів (asset tracking and recovery);

виявлення та запобігання легалізації злочинних доходів (money laundering detection and prevention).

З практичного досвіду, найбільше уваги приділяється фінансовим розслідуванням шахрайства. Аудит шахрайства в розвинених країнах сьогодні є самостійною сферою ринку консультативних послуг, що спрямовується на проведення досліджень, спрямованих на виявлення, фіксацію та запобігання корпоративних шахрайств.

Загальновізнана методика по виявленню, фіксації та запобіганню корпоративних шахрайств у теперішній час не існує, хоча в розвинених країнах він має довгу історію розвитку та значну науково-методичну базу.

Існує Міжнародна асоціація сертифікованих спеціалістів по виявленню, розслідуванню та запобіганню корпоративних шахрайств (ACFE - Association of Certified Fraud Examiners). ACFE є провідною організацією у світі, що регламентує та направляє даний вид діяльності. Організаційно ACFE є глобальною професійною спільнотою, що нараховує більше 40 тис. членів в 125 країнах світу, об'єднаних в 103 національні філії та представництва.

Ця організація позиціонує свою місію на зменшення сфери впливу і розвитку корпоративного шахрайства та іншої економічної злочинності, а також допомога в їх виявленні та попередженні.

У розвинених країнах спеціалісти груп «форензик» або фінансових розслідувань досить активну залучаються для допомоги правоохоронним органам при дослідженні та розслідуванні найбільш витончених фінансових схем [2, С.2], що використовувалися у вчиненні окремих злочинів, а самі фахівці цих груп, як правило, у минулому працювали в правоохоронних органах.

Узагальнюючи закордонну практику організації та проведення фінансових розслідувань та можливості її використання, необхідно зробити наступні висновки.

1. У країнах (США, Канада, Велика Британія) фінансові розслідування виділяються в окрему сферу знань та практики по використанню економічних знань у протидії злочинності, що має фінансову складову:

економічної злочинності – перш за все корпоративні шахрайства (зокрема, привласнення активів, кримінальні банкрутства та кредитні злочини) і податкові злочини;

кримінальної економіки – організованої злочинної діяльності, що направлена на отримання доходів від наркобізнесу, торгівлі зброєю, людьми, контрабанди, порнобізнесу, контролю проституції та нелегальної трудової міграції;

організації і вчинення тяжких та особливо тяжких злочинів, спрямованих проти життя і здоров'я громадян, базових цінностей суспільства і держави – перш за все тероризмом, екстремістською діяльністю, організацією збройних формувань, бандитизмом і замовними вбивствами.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

2. Фінансові розслідування здійснюються правоохоронними органами та службами суб'єктів господарювання (спеціалізованими підрозділами підприємств та банків, а також компаніями, що надають консалтингові послуги).

3. Науково-методичне забезпечення діяльності з організації та проведення фінансових розслідувань має достатньо високий рівень розвитку та зорієнтоване на вирішення практичних завдань, про що можливо переконатися при вивченні конкретних документів, записів та інформації.

Незважаючи на зазначений рівень інтенсивності використання у практиці, поняття «фінансові розслідування» для вітчизняної науки практично невідоме. У науковій сфері відчувається нестача досліджень не лише у сфері застосування поняття, його предметі, суб'єктах, методиці та методології, а й щодо визначення сутності категорії.

Серед монографій сьогодні найбільш відома лише спеціалізована брошура «Финансовые расследования: принципы, методы анализа, практика» [3], де фахівцями митної служби в акумульованому вигляді викладено перевідні матеріали американської практики, що стосуються аналізу фінансової інформації у боротьбі з наркоторгівлею.

Намагання проаналізувати зміст фінансових розслідувань іало місце у статтях різних зарубіжних авторів.

На думку Н.А. Піменова «под финансовыми расследованиями как процессуальной деятельностью следует понимать сбор, закрепление, всестороннее рассмотрение, изучение существенных, имеющих значение для дела обстоятельств совершенного нарушения, связанного с посягательством на отношения по формированию, распределению, перераспределению и использованию фондов денежных средств (финансовых ресурсов) субъектов экономических отношений» [4, С.25].

Об'єднавши у цьому визначенні певну «процесуальну діяльність», яка є предметом фінансового контролю та роботи правоохоронних органів, з одним із визначень фінансів, Н.А. Піменов уточнює, що, на його думку, є «порушенням у фінансовій сфері»: «Движение денег за рамками правового поля приводит к определенным нарушениям в финансовой сфере, и в этом случае мы можем говорить о финансовых правонарушениях и преступлениях. Движение денег за рамками правового поля, характеризующееся как общественно опасное деяние, будет являться финансовым преступлением и регулироваться нормами уголовного права. В то же время, как показывает практика, не все финансовые нарушения являются преступлениями и, соответственно, не могут сводиться только к уголовной ответственности. Значительная часть из них регулируется Налоговым кодексом; Таможенным кодексом; Бюджетным кодексом; Кодексом об административных правонарушениях; валютным законодательством и др.» [4, С.27].

Таким чином, Н.А. Піменов робить висновок, що предметом фінансових розслідувань є «фінансові правопорушення».

Такий підхід до фінансових розслідувань не може не викликати низки зауважень.

По-перше, що таке «грошові кошти в межах правового поля»? Н.А. Піменов не надає визначення цьому явищу. Якщо тлумачити використане словосполучення буквально, то таким рухом є розрахунки за допомогою «хавали» - низки посередників, які організують здійснення переказу грошових коштів поза банківською системою [5, С.16].

Однак Н.А. Піменов має на увазі інше – організацію руху фінансових ресурсів з певними порушеннями законодавства. Виникає запитання: чи усі ці порушення входять до предмету фінансових розслідувань? Адже серед цих порушень може мати місце і помилка касира, який випадково не поклав до каси 500 грн., або помилка матеріально відповідальної особи, яка не повернула аванс у визначений термін.

З нашої точки, зору не можна погодитись з думкою про те, що фінансовий контроль і діяльність з притягнення порушників до адміністративної відповідальності є складовою частиною фінансових розслідувань. Для виявлення відкритого порушення норми немає потреби у високому рівня організації економічних знань і будь-яких особливих методик. Достатнім є використання класичних методів документального та фактичного контролю: арифметичної перевірки, формальної перевірки, співставлення документів, інвентаризації тощо. Абсолютно інша технологія необхідна у протидії злочинній діяльності, що здійснюється приховано, із значним викривленням інформації. У цьому випадку застосування вказаних методів фінансового контролю ефективного результату не дасть.

З іншої сторони, ізольовано від злочинної діяльності рух грошових коштів (наприклад, фінансування тероризму) може і не мати ознак порушення, однак це не виключає важливість їх проведення з точки зору виявлення та розкриття злочину.

У зв'язку з цим, очевидним є те, що предметом фінансових розслідувань не можуть бути «фінансові порушення».

По-друге, наскільки є правильною позиція про те, що фінансові розслідування - це процесуальна діяльність? Процесуальна діяльність визначається законом і є предметом, перш за все, юридичних наук. Більш того, є сумнівним об'єднання в одне ціле діяльності органів фінансового контролю та правоохоронних органів. Зазначені види діяльності чітко розділені та регламентуються суттєво різними за змістом та завданнями нормативно-правовими актами.

По-третє, позиція Н.А. Піменова базується на знаннях юридичних, а не економічних наук. Він підкреслює, що «исследование данной темы дает возможность глубже уяснить признаки правонарушений и преступлений, совершаемых в финансовой сфере, уяснить смысл и содержание соответствующих норм уголовного и иного права и потому требует дальнейшего дискуссионного наполнения и научной полемики» [4, С.31].

Поряд з тим, ознаки правопорушень та злочинів, що вчиняються в фінансовій сфері, як і зміст відповідних норм кримінального чи іншого права є предметом виключно юридичних наук [6, С.45-56].

У випадку згоди з позицією Н.А. Піменова та прийняття тези про те, що фінансові розслідування – це процесуальна діяльність, в межах якої необхідно вивчати ознаки правопорушень і злочинів, на справді треба погоджуватись з тими науковцями, які не підтримують виділення цієї категорії в науці.

Стаття Е.А. Кондратьєвої і А.Р. Горюнова за багатьма позиціями пов'язана і підтримує точку зору Н.А. Піменова. Вони вважають, що фінансові розслідування необхідно розглядати як практичну (процесуальну) діяльність і як науковий напрям. Під фінансовими розслідуваннями як процесуальною діяльністю вони розуміють «сбор, всестороннее рассмотрение, изучение существенных обстоятельств совершенного нарушения в сфере денежных отношений, возникающих в процессе распределения и перераспределения стоимости валового общественного продукта и части национального богатства в связи с формированием, распределением и использованием фондов денежных средств» [8]. Як видно, основною відмінністю від визначення Н.А. Піменова є використання іншого визначення терміну «фінанси».

Під фінансовими розслідуваннями Е.А. Кондратьєва і А.Р. Горюнова розуміють напрям наукових досліджень, «в рамках которого исследуются нарушения в финансовой сфере, ставящее своими целями разработку эффективной методологии, методики профилактики, выявления и расследования указанных нарушений, а также рекомендаций по построению эффективной финансовой системы, в своей основе препятствующей совершению нарушений» [8, С.21].

У цьому визначенні проглядається, що поряд з юридичним напрямом (розробка ефективною методології, методики профілактики, виявлення і розслідування порушень у фінансовій сфері), до фінансових розслідувань як науки автори додають і економічний зміст (рекомендації щодо побудови ефективною фінансовою системи, яка б запобігала вчиненню порушень).

Необхідно ще раз підкреслити, що у даному випадку, на наш погляд, відбувається певне змішування понять. Безспірно, вивчати фінансову сферу у протидії злочинності необхідно, однак таке вивчення не може бути орієнтованим виключно на порушення. Це лише частка (притому не сама важлива) у протидії злочинності – визначити яка норма, наприклад, обліку порушена при вчиненні злочину та маскуванні його слідів.

Зміст певної господарської діяльності, яка негативно сприймається суспільством і є загрозою економічній безпеці держави, не обов'язково є порушенням норми законодавства. Наприклад, виведення активів за кордон може здійснюватись і в межах чинного законодавства, що регламентує фінансово-господарську діяльність, однак є реальною загрозою економічній безпеці держави у випадку непродуктивного виведення цих активів, приховування доходів від їх використання тощо. Наприклад, навмисна реалізація продукції за заниженими цінами або закупівля сировини за завищеними цінами, або придбання послуг, котрі не виправдані економічною доцільністю

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

тощо. Усі ці та багато інших дій призводять до негативних фінансових наслідків – зменшення активів, недоотримання коштів до бюджетів тощо.

У розвиток обґрунтування міждисциплінарного характеру фінансових розслідувань Е.А. Кондратьєва і А.Р. Горюнов розкривають їх «аспекти».

Економічний - виявлення економічного механізму вчинення порушень; оцінка шкоди наслідків конкретного порушення; розробка рекомендацій для усунення економічних причин порушень.

Юридичний – кваліфікація конкретного порушення; вивчення законодавства на предмет уникнення відповідальності за вчинення порушень тощо.

Криміналістичний - процес збору, закріплення і вивчення матеріалів (доказів порушень); методологія і методика збору, закріплення і вивчення матеріалів (доказів порушення).

Кримінологічний і психологічний - виявлення психологічних особливостей осіб, які вчинили порушення у фінансовій сфері; заходи профілактики порушень у фінансовій сфері.

На нашу думку, за такого підходу до розгляду фінансових розслідувань втрачається окремий та особливий предмет фінансових розслідувань, як наукового напрямку. У концепції Е.А. Кондратьєвої і А.Р. Горюнова предмет розпливчастий за предметами інших наук. Так, кваліфікація діянь входить до предмету кримінального права; методика збору, закріплення і вивчення доказів - до предмету криміналістики та кримінального процесу; психологічні особливості злочинців - до предмету психології і кримінології.

З нашої точки зору, таке поєднання часток предметів інших наук, об'єднуючи їх гаслом боротьби з фінансовими порушеннями, має механічний характер, і користь такого поєднання для практичної діяльності та розвитку науки викликає обґрунтований сумнів.

Найбільш близький до розуміння фінансових розслідувань як спеціалізованого на виявленні та фіксації фінансової складової протиправної діяльності економічного аналізу є позиція Т.М. Дмитренка [7].

Т.М. Дмитренко пропонує оригінальну концепцію, що базується не лише на принципах економічної науки, але й на значному філософському фундаменті. Згідно концепції Т.М. Дмитренка, предмет фінансових розслідувань – це «несоответствующая объективной природе права и этическим, нравственным нормам свободная разумная деятельность людей, связанная с неправомерным отчуждением собственности, созданной трудом человека с целью удовлетворения его потребностей» [7, С.4]. Якщо виключити з аналізу філософську складову, то саме він позиціонує фінансові розслідування як спеціалізовані економічні дослідження. У той же час методика проведення таких досліджень та її обґрунтування у значній мірі губиться за великим прошарком філософських категорій, що не мають прямого відношення до практичних задач спеціалізованого фінансового аналізу.

Висновки. Таким чином, фінансові розслідування недоречно обмежувати неправомірним відчуженням власності, до предмету може входити фінансова складова і інших злочинів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Американцы зовут нас в разведку (интервью Уильяма Фокса (Fincen) РГ) // Российская газета 09.09.2005 г.
2. Лилли П. Грязные сделки. Тайная правда о мировой практике отмывания денег, международной преступности и терроризме. — Ростов н/Д: «Феникс», 2005. С.2.
3. Блинов Н.М., Крашенинников В.М., Есипов В.М. Финансовое расследование: принципы, методы анализа, практика: учебное пособие. - М.: РИО РТА. 1997.
4. Пименов Н.А. Финансовые расследования: основные подходы// Вестник Финансовой академии. - 2003.- № 1 (25). - С.25.
5. Робинсон Дж. Всемирная прачечная: террор, преступления и грязные деньги в оффшорном мире. - М.: Альпина Бизнес Букс, 2004. С. 16.
6. Финансовое право для экономических специальностей: учебник / под общ. Ред. Проф. С.О. Шохина. - М.: КНОРУС, 2006. С. 46-56;.
7. Дмитренко Т.М. Финансовые расследования. Учебно-методический комплекс. Для студентов V курса Института экономической безопасности, обучающихся по специальности 06.04.00 «Финансы и кредит». — М.: Финансовая академия при Правительстве РФ, 2004.
8. Кондратьева Е.А., Горюнов А.Р. К вопросу о выработке научного определения финансовых расследований // Вестник Финансовой академии. - 2003.- № 1 (25). - С.20- 23.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ОПРЕДЕЛЕНИЯ КАТЕГОРИИ ФИНАНСОВЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ПРЕДПРИЯТИЯ

Маматова Л.Ш., аспирант ГВУЗ « Приазовский государственный технический университет»

Маматова Л.Ш. Теоретичні аспекти визначення категорії фінансовий потенціал підприємства.

У статті розглядається сутність категорії «фінансовий потенціал підприємства». Визначена роль фінансового потенціалу в сукупному економічному потенціалі підприємства. Розглянутий взаємозв'язок фінансового потенціалу з іншими складовими сукупного потенціалу підприємства. В даний час підвищується самостійність підприємств, їх економічна і юридична відповідальність. Різко зростає значення фінансової стійкості суб'єктів господарювання. Все це значно збільшує роль аналізу їх фінансового стану: наявність, розміщення і використання грошових коштів. У зв'язку з цими умовами процесу аналізу фінансового потенціалу повинен передувати глибокий фінансовий аналіз функціонування підприємства по наступних питаннях: аналіз фінансового стану і визначення фінансових можливостей підприємства. Основні тенденції динаміки фінансового стану і підсумків діяльності підприємства можуть прогнозуватися з певною мірою точності шляхом поєднання формалізованих і неформалізованих засобів.

Ключові слова: фінансовий потенціал, фінанси, потенціал, сукупний економічний потенціал, фінансові ресурси, майновий потенціал, потенційні фінансові можливості, стійкість.

Маматова Л.Ш. Теоретические аспекты определения категории «финансовый потенциал предприятия».

В статье рассматривается сущность категории «финансовый потенциал предприятия». Определена роль финансового потенциала в совокупном экономическом потенциале предприятия. Рассмотрена взаимосвязь финансового потенциала с другими составляющими совокупного потенциала предприятия. В настоящее время повышается самостоятельность предприятий, их экономическая и юридическая ответственность. Резко возрастает значения финансовой устойчивости субъектов хозяйствования. Все это значительно увеличивает роль анализа их финансового состояния: наличия, размещения и использования денежных средств. В связи с этими условиями процессу анализа финансового потенциала должен предшествовать глубокий финансовый анализ функционирования предприятия по следующим вопросам: анализ финансового состояния и определения финансовых возможностей предприятия. Основные тенденции динамики финансового состояния и итогов деятельности предприятия могут прогнозироваться с определенной степенью точности путем сочетания формализованных и неформализованных средств.

Ключевые слова: финансовый потенциал, финансы, потенциал, совокупный экономический потенциал, финансовые ресурсы, имущественный потенциал, потенциальные финансовые возможности, устойчивость.

Mamatova L. Theoretical aspects of determination of category «financial potential of enterprise».

In the article nature of category is examined «financial potential of enterprise». A certain role of financial potential is in the combined economic potential of enterprise. The considered intercommunication of financial potential is with other constituents of the combined potential of enterprise.